

5. Дворкина М. Я. Сущность и структура библиотечно-информационной деятельности / М. Я. Дворкина // Научные и технические библиотеки. – 2008. – № 5. – С. 5-21.
6. Дригало В. Технология работы библиотеки вуза / В. Дригало // Бібліотечний форум України. – 2008. – № 1. – С. 8-14.
7. Кобелев А. Н. Диагностика работы библиотек: информационно-аналитический компонент / А. Н. Кобелев // Научные и технические библиотеки. – 2010. – № 4. – С. 18-27.
8. Ковальчук Г. Краєзнавча діяльність публічних бібліотек Східної України: збереження традицій, пошук нового / Г. Ковальчук, Н. Полянська // Бібліотечний форум України. – 2010. – № 1. – С. 28-31.
9. Мелентьева Е. Ю. Библиотека в образовательном пространстве вуза / Е. Ю. Мелентьева // Научные и технические библиотеки. – 2014. – № 10. – С. 61-67.

УДК 027.7:378.4:63(477.63):01

Н. В. Кобець

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСІБНИКИ ТА ЇХ РОЛЬ В ПОСИЛЕННІ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ УНІВЕРСИТЕТУ

*У статті висвітлена діяльність наукової бібліотеки ДДАЕУ по створенню власних інформаційних ресурсів та шлях інтеграції бібліотеки в український і світовий інформаційний простір. **Ключові слова:** інформаційно-аналітична діяльність, бібліографія, бібліографічна продукція, біобібліографічний покажчик, імідж університету.*

*В статье освещена деятельность научной библиотеки ДГАЭУ по созданию собственных информационных ресурсов и путь интеграции библиотеки в украинское и мировое информационное пространство. **Ключевые слова:** информационно-аналитическая деятельность, библиография, библиографическая продукция, биобиблиографический указатель, имидж университета.*

Одним з пріоритетних напрямів державної політики в галузі освіти є створення і підтримка відкритої мережі освітніх ресурсів. Прийнята урядом України у 2016 році Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року “Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України” передбачає, серед іншого, інтенсивний розвиток та актуалізацію документно-інформаційних ресурсів бібліотек на традиційних та електронних носіях, що має сприяти створенню відкритого доступу до наукової інформації через розвиток відкритих електронних архівів.

Серед очікуваних результатів впровадження Стратегії – вагоме зростання ролі бібліотек вищих навчальних закладів в поширенні наукової інформації у світовому науково-освітньому просторі, підвищення рейтингу українських університетів.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет – один із провідних вищих навчальних закладів Східного регіону України, основним

принципом діяльності якого є досягнення стандартів європейської аграрної освіти у підготовці конкурентоспроможних фахівців для аграрного виробництва.

У 2017 році університет святкує своє 95 річчя. Наукова бібліотека є ровесником вузу, провідним його структурним підрозділом, що забезпечує проведення освітньо-виховного процесу, інформаційно-бібліографічний супровід наукових досліджень, здійснює вільний доступ науково-педагогічних працівників, студентів, молодих науковців та усіх бажаючих до різних джерел інформації.

Протягом останніх років фахівці наукової бібліотеки активно формують і створюють власні інформаційні ресурси (БД), в яких розкривають фонди бібліотеки та відображають досягнення науковців та наукових шкіл університету. Повні тексти власної бібліографічної продукції розміщено на сторінці наукової бібліотеки на веб-сайті університету. Інтеграція наукової бібліотеки ДДАЕУ в український і світовий інформаційний простір сприяє формуванню іміджу університету та зміцненню його конкурентних позицій.

У практиці роботи наукової бібліотеки важливе місце займає створення бібліографічних посібників. Особлива увага приділяється укладанню біобібліографічних покажчиків серії «Біобібліографія вчених-аграріїв ДДАЕУ», в яких інформація про наукові досягнення університету подана через рекламу діяльності окремих викладачів-дослідників. Біобібліографія допомагає науковцям отримувати інформацію про схожі по тематиці дослідження, сприяє обміну результатами цих досліджень, прискорюючи їх розвиток, а іноді призводить до корегування напрямків науково-дослідних робіт або до народження зовсім неочікуваних креативних ідей та рішень. Біобібліографія тут виступає як інформаційний посередник між особою та науковим середовищем і, як форма наукової репрезентації особистісного внеску дослідника в науку, сприяє підвищенню іміджу української аграрної науки у світовому просторі.

Біобібліографічні покажчики видаються в основному до ювілейних дат учених та на пошану їх пам'яті і розкривають науковий доробок вченого, відображають його дослідницьку, педагогічну, науково-методичну діяльність. В одному виданні об'єднуються всі праці: підручники, навчальні посібники, монографії, статті з періодичних і продовжуваних видань, матеріали конференцій, публікації в іноземних виданнях, авторські свідоцтва, патенти, депоновані рукописи, рецензії, звіти тощо. Крім бібліографії та біографії в біобібліографічних покажчиках представлені публікації праць, документів та фотодокументів, що ілюструють життя та діяльність вченого: створення ним наукових шкіл, редагування книг та інших видань, його захоплення в повсякденному житті тощо.

Збірники на пошану пам'яті вчених містять повну бібліографію праць вченого та додаткові розділи, що ілюструють внесок особи в розвиток науки, публікації окремих наукових праць, спогади колег, учнів, документи про

життя та діяльність, ілюстрації та фотодокументи.

Першою успішною спробою зібрати і систематизувати літературу про наукові публікації вчених університету стало видання біобібліографічного покажчика (на вшанування пам'яті) «Николай Емельянович Бекаревич (1906–1996), що вийшов з друку у 2006 році, в рік відзначення 100 річчя від дня народження вченого-грунтознавця, доктора сільськогосподарських наук, засновника і керівника проблемної лабораторії з рекультивації земель (1978–1996 рр.), професора, фундатора наукової школи ґрунтознавців-екологів ДСГІ-ДДАУ.

Такий вид бібліографічних посібників як біобібліографічний покажчик вимагає кропіткої роботи, серйозних організаційних зусиль для створення творчого колективу з метою реалізації проекту. Очолила роботу над покажчиком директор наукової бібліотеки А.Г. Братчик. Оскільки в процесі роботи виникла потреба не лише в ознайомленні з фаховою літературою, а й в перегляді великих масивів видань та архівних документів, до роботи були залучені співробітники усіх рівнів, що сприяло згуртуванню колективу, відповідальності за доручену справу та підвищенню фахового рівня.

Основним джерелом отримання відомостей про публікації стали каталоги, картотеки наукової бібліотеки, інформаційна база інших бібліотек міста, особисті архівні документи науковця, галузеві бібліографічні покажчики, відомчі видання, пов'язані з тематикою діяльності вченого, прикнижкові, пристатейні списки в працях вчених та матеріалах про нього, інтернет-ресурси. Опрацьовані матеріали на основі картотеки здебільшого перевірені укладачами «de visu» й уточнені.

Наразі у серії «Біобібліографія вчених-аграріїв ДДАЕУ» вийшло 10 випусків, присвячених академіку Міжнародної академії інженерних наук В.І. Дирді, академіку Академії наук вищої освіти М.П. Тіману, професорам В.П. Бессоновій, М.П. Високосу, П.К. Охмату, А.І. Свеженцову (на пошану пам'яті), Л.М. Степченко, Л.А. Христовій (на пошану пам'яті), В.І. Чорній. Готуються до друку ще два біобібліографічні покажчики «Андрій Миколайович Пугач» та «Професор Василь Тихонович Шуваєв» (на пошану пам'яті).

В серії «Біобібліографія вчених-аграріїв України» спільно з ННСГБ НААН вийшов друком покажчик до ювілею ректора ДДАУ-ДДАЕУ, професора А. С. Кобця та підготовлений до друку покажчик на пошану пам'яті ректора ДСГІ-ДДАУ, академіка УААН М.Т. Масюка в біобібліографічній серії «Академіки Національної академії аграрних наук».

Робота над кожним біобібліографічним покажчиком – це невелике наукове дослідження з вивчення творчої спадщини та матеріалів про життя, діяльність науковця із залученням багатьох архівних та біографічних джерел з метою максимального виявлення всіх опублікованих праць ученого та літератури про нього. Робота з корегування та редагування бібліографічних записів документів, відновлення відсутніх бібліографічних даних про документи, розшук раніше невідомих чи фіксація нових публікацій

зобов'язує бібліотечних працівників оволодівати новітніми інформаційними технологіями та навиками наукової роботи: вільно орієнтуватися в інтернет-мережі, аналізувати і вибирати ефективні стратегії пошуку, постійно відстежувати появу нових інформаційних продуктів.

Головними елементами структури випусків серії «Біобібліографія вчених-аграріїв ДДАЕУ» є: вступна стаття про життєвий і творчий шлях вченого, яку готує бібліограф спільно із спеціалістом з відповідної галузі науки, основні дати його життя та наукової діяльності, покажчик його друкованих праць, праці, опубліковані за редакцією вченого та література про нього. Окремим розділом, коли це необхідно, виділяються бібліографічні описи авторефератів дисертацій на здобуття вченого ступеня кандидата чи доктора наук, керівником яких був науковець, (наукова школа), бібліографічні описи авторських свідоцтв та патентів.

Довідковий апарат, що надається для зручності користування, складається із «Попереднього слова» («Вступу»), іменного та алфавітно-предметного покажчиків, покажчика назв праць, змісту. Біобібліографічні покажчики побудовані за абетковим принципом, у розділах – у хронологічному порядку. Хронологічні межі визначаються роком першої публікації та роком його підготовки.

Аграрну науку України представляють багато особистостей минулого і сучасного. Деякі імена визначних учених були свого часу несправедливо забуті, науковий доробок їх не систематизований і не представлений в сучасному інформаційному просторі. Створення біобібліографічних покажчиків – це збереження образів видатних учених і провідних наукових шкіл для наступних поколінь та репрезентація діяльності окремих вчених і досягнень університету сьогодні.

З кожним роком збільшується поповнення бібліотечного фонду наукової бібліотеки власними виданнями. Колектив наукової бібліотеки Дніпровського державного аграрно-економічного університету намагається якомога повніше реалізувати свої інформаційні можливості у створенні бібліографічних посібників. Адже за їх допомогою є можливість відобразити не тільки історію розвитку наукових досліджень в університеті за різними напрямками, але й якнайповніше розкрити фонди бібліотеки.

Так, за останні роки укладено науково-допоміжні бібліографічні покажчики : «Наукові праці вчених Дніпровського державного аграрно-економічного університету 1922–2014 рр. Підручники, навчальні посібники, монографії, збірники наукових праць», «Вища агроекологічна, технічна та економічна освіта в Україні і світі: тенденції, перспективи», «Нові методики викладання дисциплін», «Сільськогосподарська кооперація в Україні у

контексті її світового розвитку», «Іноземні видання у фондах наукової бібліотеки Дніпровського державного аграрно-економічного університету», «Земельна реформа в Україні: історія і сьогодення», «Органічне сільське господарство в Україні і світі». Спільно з науково-технічною бібліотекою ДВНЗ «Національний гірничий університет» вийшов друком анотований бібліографічний покажчик «Проблеми екології та охорони навколишнього середовища».

Колектив бібліотеки працює над створенням біобібліографічного довідника «Ректори ДСГІ-ДДАУ-ДДАЕУ (1922–2017)», що стане своєрідним подарунком наукової бібліотеки до ювілею рідного університету.

Бібліографічні посилання:

1. Библиографический указатель: рекомендации по составлению и оформлению. – К. : Наук. думка, 1988. – 58 с.
2. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»: розпорядження КМУ від 23 бер. 2016 р. № 219-р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/219-2016>
3. Романюк М. М. Загальна і спеціальна бібліографія: навч. посібник / М. М. Романюк. – 2-е вид., випр. – Львів: Світ, 2003. – 95 с.
4. Складання бібліографічних посібників: інформ.-метод. матеріали / М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України; уклад. О. Галганова; наук. ред. В. Кононенко. – К., 2015. – 80 с.
5. Ярошенко Т. Відкритий доступ – шлях до присутності України у світовій науковій спільноті / Т. Ярошенко // Вища школа. – 2011. – № 3. – С. 47-51.

УДК 027.7:378.4:63(477.63):37.03

В. О. Гескіна

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ФОРМУВАННЯ ЛІТЕРАТУРНО-ЕСТЕТИЧНИХ УПОДОБАНЬ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

*У статті розглянуто особливості формування літературно-естетичних смаків, які впливають на професійну діяльність майбутніх аграріїв та їх становлення як творчих особистостей. **Ключові слова:** художня уява, художньо-образне мислення, освітньо-дозвілєва діяльність, самореалізація особистості, музика, мистецтво, творчий продукт.*

*В статье рассмотрены особенности формирования литературно-эстетических вкусов, которые влияют на профессиональную деятельность будущих аграриев и их становление как творческих личностей. **Ключевые слова:** художественное воображение, художественно-образное мышление, самореализация личности, музыка, искусство, творческий продукт.*

Важливим напрямком змісту виховання студентів вищого навчального закладу, чинником гармонійного розвитку особистості є естетичне виховання. Естетичне виховання – складова частина виховного процесу, спрямована на формування здатності сприймати і перетворювати дійсність за законами краси у всіх сферах діяльності людини.

Метою виховання є формування у майбутнього спеціаліста естетичної культури – здатності особистості до повноцінного сприймання правильного розуміння прекрасного у мистецтві і дійсності, прагнення й уміння будувати